

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Rayon/ Munițipiy

Yaşamak eri

Üretmāk kurumnarı:

Ürenicinin adı, soyadı

1-inci TEST

GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURASI

ALIŞTIRMAK İÇİN TESTLÄR
LİTEY ÇEVİRİMİ

Real profili

Fevralin, 2023

Tamannamak vakıdı – 180 minut

Läüzımnı tedariklär: *maavi renkli kalem.*

Ürenici için nasaatlar:

- Dikat oku herbir cümleyi, verilmiş işi tamanna.
- Kendibaşına işlä.

İi saatlan!

Toplam sayısı: _____

Real profili

Ana-bobalar sölärdilär, ani iki gecä varmış yılda, angılarında döşek döşenilmäzmiş - Paskelleyä karşı hem Koladaya karşı. Bu gecelerdä, soyunup, döşää yatılmazmış.

Koladaya karşı herbir ayledä olêr çok hazırlanmaklar. Adamnar paklêêrlar sırlık aullarını, toplêêrlar evin dolayınarını, hazırlêêrlar kanaylan şarabı hem filcannarı, koladacıları konuklamaa deyni. Karıların zaameti taa çok içerdä: yapêrlar taazä ekmek, atêrlar fırına sarmaları, kaurmaları hem taa çok imeklär hazırlêêrlar yaarınkı yortu sofrasına. O günü, büük ayın altısında, ekmek inilmeer, avşam için çorbacıyklar pişirenlär koliva, tatlılayıp onu ballan, emişlän hem ezilmiş ceviz yatkasınan. Bu imäk iniler gecä aazında, ilk yıldız duuduktan sora.

Gün devirildiynän üülenä, körpä çocuklar başlêêrlar gezmää kutlamak türkülerinnän herbir komuşuya hem senselesinä. Ev saabileri sevindirerlär uşakları tatlılıkı, küçük kovriklän, birkaç kapeykaylan. Taa biraz avşamnadıynan, başlêêrlar Hristosun duumasınan haberlemää taa büüklär, sonda delikannılar. Onnara veriler örmä kolaç hem gümüş. Delikannıların arasından taa açığözlär Kolada orucunda toplanêrlar bölük 10-15 kişiyädän, teklif ederlär bir becerikli adamı, olsun onnara "T̄ar", da bütün oruç, sıralık toplanıp biri-birindä, üürenerlär Kolada türkülerini. Kutlamaklarlan gezmeleri tutêr taa sabaadan, çünkü diil läüzüm kaçırmaa bir dä evi. Ev saabileri sevinmeliklän, dayanamaz bekleerlär "T̄arı". Büük tepsidä kolaç, bal mumu saplı ortasında, yanında birkaç gümüş, bir dä garafa şarap uslu bekleerlär en sayımnı koladacıları.

Delikannılar üürenärkän koladaları, kızlar da aylak durmêêrlar. Onnar hazırlêêrlar türlü yalabık şiritlerdän, gelin tellerindän gözäl kitkalar, angılarını sora baaşlayaceklar yavklusuna.

/ P. Filioglu "Kolada adetleri"/

Nr.	İtemnär	Ballar	
1.	Verili teksti dikat okuyun da aşaadakı soruşlara cuvap verin.		
	a) Angı yortulara karşı döşek döşenilmäzmiş? Neçin? Fikirinizi açıklayın. (3 cümlä)	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		L	L
		0	0
		1	1
	b) Nezaman kutlêêrız Kolada yortusunu, nesoy o bir yortu? (2cümlä)	2	2
		L	L
		0	0
		1	1

	c) Nicä gagauzlar Koladaya karşı günü geçirerlär? (2 cümlä) _____ _____ _____	2 3	2 3
2.	Tekstä temellenip, verili soruŖlara cuvap edin. a) Nesoy işleri yapêr adamnar Koladaya karşı? (3cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ b) Sıralayın karıların zaametini. (2 cümlä) _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 L 0 1 2	L 0 1 2 3 L 0 1 2
3.	Nicä delikannılar hazırlanêr Hristosun duumasını haberlemää? (4 cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4.	Ne yapêr kızlar bu yortuya deyni? (3cümlä) _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

5.	a) Bulun da çıkarın üç artistik kolaylığını. Onnarın ne olduunu, belli edin. _____ _____ _____ b) Bir artistik kolaylınnan bir cümlä kurun. _____ _____ _____	L 0 1 2 3 L 0 1 2	L 0 1 2 3 L 0 1 2
6.	Aşaada teksttän verili laflara bulun: a) sinonim paklêrlar - _____ zaamet - _____ gümüş - _____ körpâ - _____ yavklusuna - _____ b) antonim gecä - _____ avşam - _____ körpâ - _____ küçük - _____ çok - _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
7.	Verili teksttän çıkarın: a) üç adlık saabilik formasında da halını belli edin; _____ _____ _____ b) iki adlık, angılarında var vokal dönmesi, hallanmak tipini belli edin; _____ _____ _____ c) iki adlık, angılarında var konson dönmesi da koyun temel formasına. _____ _____ _____	L 0 1 2 3 L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 3 L 0 1 2 L 0 1 2
8.	Verili lafa fonetika analizini yapın: ceviz . _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
9.	Teksttän verili işliklerin morfologiya nişannarını (<i>çalımını, zamanını, üzünü, sayısını</i>) yazın: sölärdilär _____ paklêrlar _____ baaşlayaceklar _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

10.	Verili lafa morfologiya analizini yapın: <i>çocuklar</i> .	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
11.	Çıkarın teksttän <i>üç</i> izafet konstruktıyasında lafbirleşmesi, hesaplarını belli edin.	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
12.	Nışannı cümleyä sintaksis analizini yapın.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
13.	„ <i>Adetlär – halkın canı ...</i> ” temasına görä (15-20 cümlä) kendi fikrinizi açıklayın. Fikrinizi açıklamaa deyni, aşaadakı planı hesaba alın: I. Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun. II. Fikrinizi argumentläyin, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli). III. Dolu hem dooru literatūra dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarkan, läzımnı materialı kullanın. IV. Derindän kendi bakışınızı, pozitiyanızı, kişiliinizi gösterin.	L 0 2 3 4 5 6 7 8 L 0 2 3 4 5 6	L 0 2 3 4 5 6 7 8 L 0 2 3 4 5 6

		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		L	L
		0	0
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
14.	<p>Kultura merkezinin adından Gagauziyanın yaşayannarına Kolada yortusunnan kutlamak yazın (<i>danışmak forması, dilemāk teksti, kimdän</i>).</p> <p>Aşaadaki istedikleri hesaba alın:</p> <p>I. Janranın strukturasını koruyun.</p> <p>II. Situaşiyayı dooru kullanın.</p> <p>III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.</p>		
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2